

Kohaliku omaalgatuse programm (KOP)

2021 sügisvoor

10. september 2021

- Programmi üldise koordineerimise, väljatöötamise ja järelevalve korraldamise eest vastutab Rahandusministeerium.
- Programmi rakendaja riiklikul tasandil on Riigi Tugiteenuste Keskus (RTK).
- Programmi rakendamist Harju maakonnas korraldab Harjumaa Omavalitsuste Liit.
- Programmi viiakse ellu kaks korda aastas toimuvate taotlusvoorude kaudu.
- 2021. aasta sügisvoorude taotluste esitamise tähtpäev on **1. oktoober**.

Programmi eesmärk

on tugevate ja omaalgatusel põhinevate kogukondade tekkimine ja püsimine.

Taotluses peab selgelt väljenduma kohaliku kogukonna vajadus, algatus ja kaasamine. Tegevused on suunatud kogukonna liikmetele, kogukond on kaasatud tegevuste elluviimisesse, kasusaajaks on kohalik kogukond, tehtud investeeringud on avalikus kasutuses ja kogukonna liikmetele kättesaadavad. Kasvavad kogukonna liikmete teadmised, oskused ja koostöö, mis muudab kogukonnad tugevamaks.

3

Kogukond

on mingis piirkonnas elav, ühist toimekeskkonda jagav ning teatud sotsiaalsete suhete võrgustikuga seotud inimeste rühm. Eelkõige ühe piirkonna elanikud, kes:

- kasutavad samu teenuseid,
- viibivad ühises infoväljas,
- korraldavad ühiselt kogukonnaliikmetele vajalikke ettevõtmisi.

Määruse tähenduses ei loeta kogukonnaks vaid kitsa huviala esindajaid või maailmavaate, elukutse, soo, ea või muu ühise tunnuse alusel loodud isikute gruppi, või gruppi, mille tegevused ja/või kooskäimise kohad ei ole püsivad ja avatud või mille tegevus ja eesmärgid ei ole suunatud laiemale avalikkusele kui oma liikmeskond.

4

Programmi meetmed

- **Meede „Kogukonna areng“**,
millega panustatakse kogukonnaliikmete teadmiste ja oskuste kasvu, kogukonna identiteedi tugevnemisse ning tõhusama koostöö tekkesse.
- **Meede „Investeeringud ja kogukonnateenuste arendamine“**,
millega panustatakse kogukonnale vajalike ja kogukonnaliikmete ühistegevust soodustavate avalikus kasutuses olevate objektide rajamisse ja arendamisse ning kogukonnaliikmetele vajalike teenuste pakkumisse.

5

Meetmete väljundnäitajad

- **Meede „Kogukonna areng“**
 - läbiviidud ürituste ja tegevuste arv (koolitused, infopäevad, külapäevad, koduleheküljed, infotrükised jmt);
 - üritustel (koolitused, infopäevad, külapäevad jmt) otseselt osalenute arv.
- **Meede „Investeeringud ja kogukonnateenuste arendamine“**
 - rajatud või korrastatud avalikus kasutuses olevate objektide arv;
 - toetatud kogukonnateenuste arv.

6

Kogukonnateenus

- kogukonna liikmetelt kogukonna liikmetele pakutav teenus, mis lähtub kogukonna vajadustest;
- teenuse pakkuja on ka ise kogukonna liige;
- kogukonnateenuse eesmärgiks ei ole kasumi teenimine, kuid tasu võtmine teenuskulude eest on põhjendatud;
- kogukonnateenuse vajalikkus peab taotlusest välja tulema.

7

Abikõlblikkuse periood

- taotlusvooru abikõlblikkuse periood kestab **12 kuud** alates taotluste esitamise tähtpäevast, sügisvoorus **1.10.2021 kuni 1.10.2022**.
- Projekti tegevused viiakse ellu abikõlblikkuse perioodi jooksul ja kulud on tekkinud ning tasutud abikõlblikkuse perioodil.
- Kui projekt viiakse ellu lühema aja jooksul, võib aruande esitada varem.
- Erandjuhuna saab abikõlblikkuse perioodi pikendada kuni 6 kuu võrra eelkõige toetuse saajast mitteoleneval põhjusel riiklikul või kohalikul tasandil kehtestatud eriolukorra või piirangute tõttu, mis teevad võimatuks projekti elluviimise planeeritud ajal.

8

Toetus ja omafinantseering

- Meetme „Kogukonna areng“ maksimaalne toetussumma on **2500** eurot.
- Meetme „Investeeringud ja kogukonnateenuste arendamine“ maksimaalne toetussumma on **4000** eurot.
- Toetussumma määr peab olema kuni 90% projekti abikõlblikest kuludest.
- Omafinantseeringu minimaalne määr on 10% projekti abikõlblikest kuludest (ainult rahaline).

9

Toetuse taotleja

- **mittetulundusühing**, milles ei osale liikmena kohaliku omavalitsuse üksus ega riik ja mille liikmetest äriühingud ei moodusta rohkem kui poole;
- **sihtasutus**, mis ei ole asutatud kohaliku omavalitsuse üksuse ega riigi osalusel ja mille liikmetest äriühingud ei moodusta rohkem kui poole;

10

Toetuse taotleja

- tegutseb avalikes huvides ning taotleja eesmärgid ja tegevused on suunatud avalikkusele, sh peab taotleja teavitama avalikkust oma tegevusest;
- tegutseb oma liikmes- või töötajaskonnast laiema sihtgrupi heaks, välja arvatud erivajadustega inimeste heaks tegutsevad ühendused;
- tegutseb piirkondlikult küla, aleviku, alevi, valla, linna või asumi kogukonna huvides.

11

Toetuse taotleja - erandid

- **Tallinna linna puhul saavad taotlejaks olla ainult linnasisese asumi kogukonna huvides tegutsevad ühendused;**

- koguduste puhul saavad taotlejaks olla kogudused, mis tegutsevad põhikirja järgi koguduse liikmetest laiema sihtgrupi huvides, erandina võib koguduse tegevuspiirkond ületada ajalooliste tegutsemispiiride tõttu kohaliku omavalitsuse üksuse piire;

- küla-, aleviku- ning asumiseltside poolt asutatud omavalitsuse piire ületavad ühendused,

sellise ühendusena mõistetakse mittetulundusühingut, mille on omakorda asutanud MTÜ-d ja/või füüsilised isikud ja mille tegevuse sihtrühmaks on kogu vastava küla/alevi/asumi elanikkond ning eesmärgiks vastava küla/alevi/asumi piirkonna elu- ja sotsiaalse keskkonna parandamine.

12

Taotlejaks ei saa olla

- äriühingud, ettevõtjate liidud, ametiühingud;
- ameti-, kutse- ja erialaliidud, kes koondavad ühe ameti, kutse või eriala inimesi, edendavad nende erialaoskusi või kaitsevad nende huve;
- korteri-, suvila-, aiandus-, garaaži- jmt ühistud;
- ühendused, kui nende registrijärgne asukoht on teises kohaliku omavalitsuse üksuses kui projekti sihtgrupp;
- ühendused, mille tegevuse eesmärgid ja sihtgrupp või projekti sihtgrupp ületavad ühe kohaliku omavalitsuse piire, välja arvatud eespool nimetatud erandid.

13

Nõuded taotlejale

- taotlejal peab olema esitatud majandusaasta aruanne, kui selleks on tekkinud seadusest tulenev kohustus;
- ehitusinvesteeringute puhul peab taotleja olema investeeringuobjekti omanik või tal peab olema selle objekti kasutusõigus ja avaliku kasutuse leping vähemalt **kolmeks aastaks** arvates projekti lõppemisest;
- taotleja peab tagama investeeringute ja soetuste puhul nende säilimise ja edasise avaliku kasutuse ning töökorras hoidmise vähemalt kolme aasta jooksul projekti abikõlblikkuse perioodi lõppemisest arvates;
- taotlejal ei tohi olla riiklike maksude võlga, mis on suurem kui 100 eurot või värasematest taotlusvoorudest tähtajaks esitamata aruandeid;
- taotleja suhtes ei ole algatatud pankroti- või likvideerimismenetlust.

14

Taotluse esitamine

- Taotluse koos vajalike lisadega esitab taotleja seaduslik esindaja digitaalselt allkirjastatult **e-toetuse keskkonnas** hiljemalt **1. oktoobril kell 16.30**.
- Taotlust on võimalik esitada kogu taotlusvooru avatud oleku ajal.
- Taotlusvoorus võib taotleja esitada kuni kaks taotlust, kui need on esitatud toetuse taotlemiseks erinevatest meetmetest.

15

Taotlus koosneb:

- taotlusvormist, mis sisaldab ka detailset eelarvet tegevuste lõikes;
- volikirjast, kui taotleja esindusõiguslik isik tegutseb volikirja alusel;
- ehitusinvesteeringute puhul (ehitus, renoveerimine, remont vms):
 - objekti omandi- või kasutusõigust tõendava dokumendi koopia;
 - objekti avaliku kasutuse lepingu koopia, kui objekt ei ole taotleja omandis;
 - kohaliku omavalitsuse kirjalik kinnitus selle kohta, kas ja millist kooskõlastust või luba see investeering vajab.

16

Abikõlblike kulude üldtingimused

- kulud peavad olema projekti tegevustega otseselt seotud, põhjendatud ja vajalikud projekti elluviimiseks;
- kulud peavad olema tekkinud ja kuludokumentide alusel tasutud taotlusvooru abikõlblikkuse perioodi jooksul;
- kõik kulud peavad olema tasutud toetuse saaja arvelduskontolt;
- kulud peavad olema tõendatud algdokumentidega ja nende alusel tasumine pangakonto väljavõttega;
- kulud peavad olema raamatupidamises selgelt eristatavad teistest ühingu kuludest;
- üle **1000 euro** maksvate tellitud tööde, teenuste ja vara soetamise puhul tuleb taotluse eelarves esitada kahe võrreldava hinnapäringu tulemused ja põhjendused valitud hinnapäringu kohta.

17

Mitteabikõlblikud kulud

- kulud, mis ei vasta abikõlblike kulude üldtingimustele;
- kulud, mis on tehtud toetuse saaja ja temaga seotud isikute huvide konflikti olukorras (v.a juhul kui toetuse saaja on esitanud ühingu üldkoosoleku protokolliga tehinguga nõustumise kohta);
- projekti elluviimise seisukohast muud põhjendamatud ja ebaolulised kulud (alkoholi- ja tubakatoodete kulud, panga ülekande- ja hooldustasud, kindlustamiskulud, intressid, viivised, trahvid jne);
- kulud projekti raamatupidamisele;

18

Mitteabikõlblikud kulud

- projektijuhtimise kulud sisseostetud teenusena teiselt juriidiliselt isikult ja FIE-lt;
- esinduskulud, meened, auhinnad ja kingitused;
- amortisatsioonikulud;
- organisatsioonide liikmemaksud;
- riiklikud maksud ja lõivud, mis on riigi poolt taotlejale tagastatavad (näiteks käibemaks);
- kulud, mis ei ole projekti tegevustega otseselt seotud, sh toetuse saaja igapäevased haldus-, transpordi-, sidevahendite-, majandamis- ja kontorikulud.

19

Meetme „Kogukonnaareng“ mitteabikõlblikud kulud

- hoonete, rajatiste ja ruumide ehitus-, rekonstrueerimis- ja remonttööde kulud;
- üle 100 euro maksvate seadmete soetamine (sh tööriistad, masinad, elektroonilised seadmed), mille eeldatav kasutusiga on oluliselt pikem kui projekti elluviimise periood ja mida on võimalik projekti tegevusteks rentida või laenata;
- kulud toiduainetele ja toitlustusele, mis ületavad 10% projekti abikõlblikest kuludest.

20

Meetme „Investeeringud ja kogukonnateenuste arendamine“ mitteabikõlblikud kulud

- koolituste ja ürituste korraldamise kulud, sh kulud infopäevadele, külapäevadele ja muule sellisele;
- investeeringute ja ostude kasutusele võtmisega seotud teenuste (transpordi- ja ehitusteenused, seadmete paigaldamine jms) kulud, mis on tehtud eraisikute osutatud teenuste eest maksmiseks (lepingute alusel);
- kulud toiduainetele ja toitlustusele.

21

Väljundid ja sihtväärtused

- Projektiga seotud väljundnäitajad ja nende sihtväärtused määrab taotleja taotluses vastavalt projektile ning see on üheks projekti mõju hindamise aluseks.
- Väljundnäitajate ja sihtväärtuste seadmisel tuleb arvestada nende saavutamise realistlikkust.
- Väljundnäitajate ja sihtväärtuste saavutamist kontrollitakse esitatud aruande põhjal.
- Saavutamata jäänud väljundnäitajad või nende sihtväärtused olenevalt nende mittesaavutamise ulatusest on aluseks toetuse osalisele või täielikule tagasinõudmisele.

22

Menetlemine

- taotluste menetlemise aeg on üldjuhul kuni **50 tööpäeva** alates taotluse esitamise tähtpäevast;
- puuduste ja ebatäpsuste kõrvaldamiseks antakse aega kuni 5 tööpäeva. Taotlust ja eelarvet võib muuta ainult menetleja poolt viidatud puuduste ja nendega kaasnevate muudatuste osas;
- KOP määruse § 14 lg 6 sätestab asjaolud, mille puhul taotlus tunnistatakse nõuetele mittevastavaks.

23

Hindamine

- Taotlusi hindab 5 liikmeline hindamiskomisjon.
- **Hindamiskriteeriumid:**
 - projekti tegevuste eesmärgi vastavus programmi eesmärgile ja mõju kogukonna elujõulisuse tugevnemisele (osakaal 30%);
 - projekti vajalikkus kogukonna jaoks ja kogukonnaliikmete kaasatus projekti elluviimisesse (osakaal 20%);
 - projekti tegevuste põhjendatus, tegevuste vajalikkus kavandatud tulemuse saavutamiseks ja projekti tulemuste jätkusuutlikkus (osakaal 25%);
 - projekti eelarve põhjendatus ja kuluefektiivsus (osakaal 25%).

24

Hindamine

- Hindamisskaala on vahemikus **0-4** punkti.
- Hinnang taotlusele on positiivne, kui hinnete kaalutud keskmine on vähemalt **2,5 punkti**.
- Taotluste pingerida moodustatakse mõlema meetme taotluste kohta ühiselt.
- Komisjoni ettepaneku alusel teeb HOL otsuse taotluse rahuldamise, osalise rahuldamise või rahuldamata jätmise kohta. Otsus saadetakse taotlejale e-toetuse keskkonna kaudu.
- Rahuldatud taotluste nimekiri avaldatakse HOLi veebilehel.

25

Toetuse kasutamine, aruandlus

- Toetus makstakse välja 10 tööpäeva jooksul otsuse tegemisest arvates.
- Kui projekti elluviimisel selgub, et kavandatud tegevustes või eelarves on vaja teha muudatusi, peab toetuse saaja taotlema HOLilt nõusoleku, esitades kirjaliku muudatustaotluse e-toetuse keskkonna vahendusel:
 - taotluses kavandatud tegevuste muutmiseks (*näiteks* tegevuse lisamiseks või ära jätmiseks);
 - taotluses fikseeritud eelarvesse uut liiki kulude lisamiseks.
- **Muuta ei ole lubatud projekti väljundnäitajaid ja nende sihtväärtuseid.**

26

Toetuse kasutamine, aruandlus

- Eelarves olevate kulude vahel võib teha muudatusi ilma HOLi nõusolekuta tingimusel, et projekti eesmärk ei muutu, see ei kahjusta projekti elluviimist taotluses kirjeldatud kvaliteedis ning toetuse saaja tagab projekti väljundnäitajate saavutamise.
- Kirjalik muudatustaotlus tuleb esitada e-toetuse keskkonna kaudu vähemalt **10 tööpäeva** enne abikõlblikkuse perioodi lõppkuupäeva.

27

Toetuse kasutamine, aruandlus

- Aruanne projekti elluviimise kohta tuleb esitada e-toetuse keskkonnas ühe kuu jooksul alates taotlusvooru abikõlblikkuse perioodi lõppkuupäevast;
- kui projekt viiakse ellu lühema ajaga, võib aruande esitada varem;
- kulusid tõendavate dokumentide esitamist ei nõuta;
- aruandes kontrollitakse taotluses määratud väljund- ja tulemusnäitajate saavutamist ja nende saavutamise tõendamist taotluses kokkulepitud viisil;
- kasutamata jäänud või tagasinõutud toetusvahendid kuuluvad tagasimaksmisele;
- kui toetusest jääb kasutamata kuni **100 eurot**, siis seda tagasi ei nõuta;
- toetuse tagasinõudmise asjaolud on sätestatud määruse paragrahvides 21 ja 22.

28

Avalikkuse teavitamine

- Toetuse kasutamisest ja projekti tulemustest peab toetuse saaja teavitama avalikkust kas oma veebilehel, mõnes avalikus sotsiaalmeedia kanalis või kohalikus ajalehes.
- Lisaks tuleb projekti üritustel, koolitustel, erinevatel infomaterjalidel sh digitaalsetel, dokumentidel, trükistel, renoveeritud või korrastatud objektidel ja muudel juhtudel peab kasutama viidet **„Projekti on rahastatud kohaliku omaalgatuse programmist“**.

29

Muudatused 2021

- Taotluse ja dokumentide esitamine ja menetlemine toimub e-toetuse keskkonnas (*varem e-postiga*).
- Taotleja registrijärgne asukoht peab olema samas KOVis, kus on projekti sihtgrupp.
- Taotleja tegevuse eesmärgid ja sihtgrupp või projekti sihtgrupp ei või ületada ühe KOVi piire (v.a lubatud erandid).
- Projekti kulud on abikõlblikud ainult siis, kui need on tekkinud ja tasutud voores abikõlblikkuse perioodil (*varem kuni 15 päeva peale abikõlblikkuse perioodi lõppu*).

30

Muudatused 2021

Mitteabikõlblikud kulud:

- projektijuhtimise kulud sisseostetud teenusena ka FIElt (*varem oli lubatud*);
- meened, auhinnad (*auhinnad olid varem lubatud OFst*);
- toetuse saaja igapäevased haldus-, transpordi-, sidevahendite-, majapidamis- ja kontorikulud, mis ei ole projekti tegevustega otseselt seotud;
- kogukonna arengu meetmes kulud toiduainetele ja toitlustusele, mis ületava 10% projekti kogukuludest (*varem lubatud omafinantseeringust*);
- investeeringute meetmes ei ole lubatud eraisikutele teenuste eest tasumine lepingute alusel (ehitusteenus, seadmete paigaldus jms);
- üldkulud puuduvad (*varem oli 10% toetusest*).

31

Muudatused 2021

- Taotluste hindamine toimub skaalal 0-4 punkti (*varem 0-10*).
- Positiivseks loetakse hinnang, kui hinnete kaalutud keskmine on vähemalt 2,5 punkti (*varem 6 punkti*).
- Aruandes kontrollitakse väljund- ja tulemusnäitajate saavutamist ja nende saavutamise tõendamist taotluses kokkulepitud viisil.
- Kui taotluses märgitud väljundnäitajad või sihtväärtused ei ole saavutatud või need on saavutatud osaliselt, on õigus nõuda toetus kas osaliselt või täielikult tagasi.

32

Kokkuvõtteks

- Kogukonna arengu meetme kaudu toetatakse kõiki nn „pehmeid tegevusi“, mis tugevdavad kogukonda, samas on võimalik soetada tegevuste elluviimiseks vajalikke vahendeid ja materjale.
- Investeeringute ja kogukonnateenuste arendamise meetme kaudu toetatakse investeeringuid ja investeeringute kasutuselevõtuks otseselt vajalikke sisseostetavaid teenuseid ainult juriidilistelt isikutelt.
- Mõlema meetme jaoks on eraldi taotlusvormid.
- Kaks taotlust võib taotleja esitada juhul, kui need on erinevates meetmetes.
- Omafinantseering peab olema rahaline.
- Taotlused tuleb esitada e-toetuse keskkonnas hiljemalt ettenähtud kuupäevaks ja kellaajaks.
- Taotluse allkirjastaja peab olema registrikaardile kantud juhatuse liige. Kui allkiri antakse volikirja alusel, tuleb taotlusele lisada volikiri.
- Asumipõhisuse nõue kehtib ainult Tallinnas.

33

Taotluse sisulisel koostamisel on abiks
Harju Ettevõtlus- ja Arenduskeskuse konsultandid
Külli Vollmer, kylli@heak.ee,
Ege Kirik, ege@heak.ee ja
Anna Heinsoo (vene k.), anna@heak.ee
telefon 656 6522
www.heak.ee

Projekti koostamisel on abiks vabaühingu projektitaotluse
koostamise juhend [http://www.kysk.ee/arengu-
abimaterjalid](http://www.kysk.ee/arengu-abimaterjalid)

34

TÄNAN ☺

Maret Välja
Harjumaa Omavalitsuste Liit
peaspetsialist

maret.valja@hol.ee

Telefon 507 7450

KOP info <https://www.hol.ee/374>

Taotluse esitamine <https://etoetus.strukturifondid.ee>